

Л. Є. Згінник

Луганське

ЛУГАНСЬКЕ (до 1922 – П'ятнадцята Рота) – селище міського типу Бахмутського району [Донецької області](#). Луган. селищ. раді підпорядк. села Воздвиженка, Криничне, Лозове, Миронівка, Розсадки та с-ще Роти. Знаходиться на р. Лугань (притока Сіверського Дінця; на ній побл. смт – Миронів. водосховище), за 110 км від обл. центру, за 25 км від райцентру та за 8 км від залізнич. ст. Роти. Пл. 1,43 км². За переписом 2001, насел. становило 2604 особи (складає 89,2 % до 1989), станом на січень 2014 – 2257 осіб (переважно росіяни й українці). Проходить автошлях європ. значення Е-40, зокрема відтинок Слов'янськ–Дебальцеве. Тер. с-ща заселена здавна, про що свідчать виявлені могильники епохи енеоліту, катакомб. і зруб. культур, кам'яні баби. У 17 ст. на цих землях, на берегах Луганки запороз. козаки заснували невеликі хутори. 1701 споруджено фортецю, навколо якої поступово виникло поселення. 1753–55 тут оселилися серби, які служили у полках Невича та Преродовича, 1772 – також волохи та молдовани. Згодом розквартировано 15-у та 16-у роти гусар. молд. слобід. полку. Відтоді поселення отримало назву П'ятнадцята Рота. 1703–1923 – у складі Бахмут. пов., який у різний час входив до Азов., Воронеж., Новорос., Катеринослав., Донец. губ. та ін. 1722 закладено першу в Донбасі Скелеват. вугіл. шахту, яка діяла понад 80 р. Видобуте вугілля доставляли на солеварні Бахмута та Тора (нині м. Слов'янськ). Скелеват. копальня була примітив. типу, її працівники на глиб. до 50 м розкопували пласт товщиною 40–50 см. Декілька років майстром на ній працював англієць І. Ніксон. Водночас для будівництва та вимощування доріг (кілька з них експлуатуються й нині) добували камінь із Санжарів. родовища. Подальшому розвитку промисловості сприяло прокладення залізниці. Зокрема у П'ятнадцятій Роті та довколиш. селах почали розробляти поклади глини та випалювати цеглу. 1811 побудовано першу кам'яну церкву, донині зберігся храм Покрови, зведений 1898. У 1844 в село переселено бл. 200 поляків, які брали участь у польс. повстанні 1830–31. У 1862 відкрито школу для хлопців, 1883 – для дівчат, 1898 – однокласне церк.-парафіял. училище. На поч. 1910-х рр. функціонували 10 торг. закладів, 2 парових млини, 2 маслобійні. 1913 проживало понад 6 тис. осіб. Під час воєн. дій 1918–20 влада неодноразово змінювалася. Від 1923 – у складі Бахмут. (1924–2016 – Артемів.) р-ну, який підпорядковувався 1925–30 Артемів. округі, від 1932 належить до Донец. (1938–62 – Сталін.) обл. Від 1938 – смт. Від жовтня 1941 до вересня 1943 – під нім.-фашист. окупацією. На фронтах 2-ї світової війни воювало 247 жит., з них 156 загинули. Нині смт перебуває у зоні

актив. бойових дій між військовиками ЗС України та сепаратистами т. зв. Донец. нар. республіки. Встановлено пам'ятники «Зажурена мати» та «Невідомому солдату». Серед видат. уродженців – Герой Радянського Союзу В. Ситник.

Фотоілюстрації

Покликання на статтю:

Луганське / Л. Є. Згінник // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-58969>. – Останнє поновлення : 1 січ. 2023.

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).